

Betekenis 'erfgoed' in Erfgoed- havens

Bijeenkomst met scheepsbewoners in
de Erfgoedhavens

18 maart 2026, 19:30 - 21:30

Martine van Lier, Erfgoedkwartiermakers

Even voorstellen

- Martine van Lier
 - Erfgoedadviseur en scheepsbewoner
 - ErfgoedWerf en Erfgoedkwartiermakers Coöperatie
- Lars ten Wolde
 - Jurist, advocaat en curator
 - Erfgoedkwartiermakers
- Arco Zweistra
 - Architect en scheepsbewoner
 - Studio NLD

Inhoud bijeenkomst

Voorstelronde

Doel bijeenkomst en vervolg

Wat is 'erfgoed' volgens de overheid

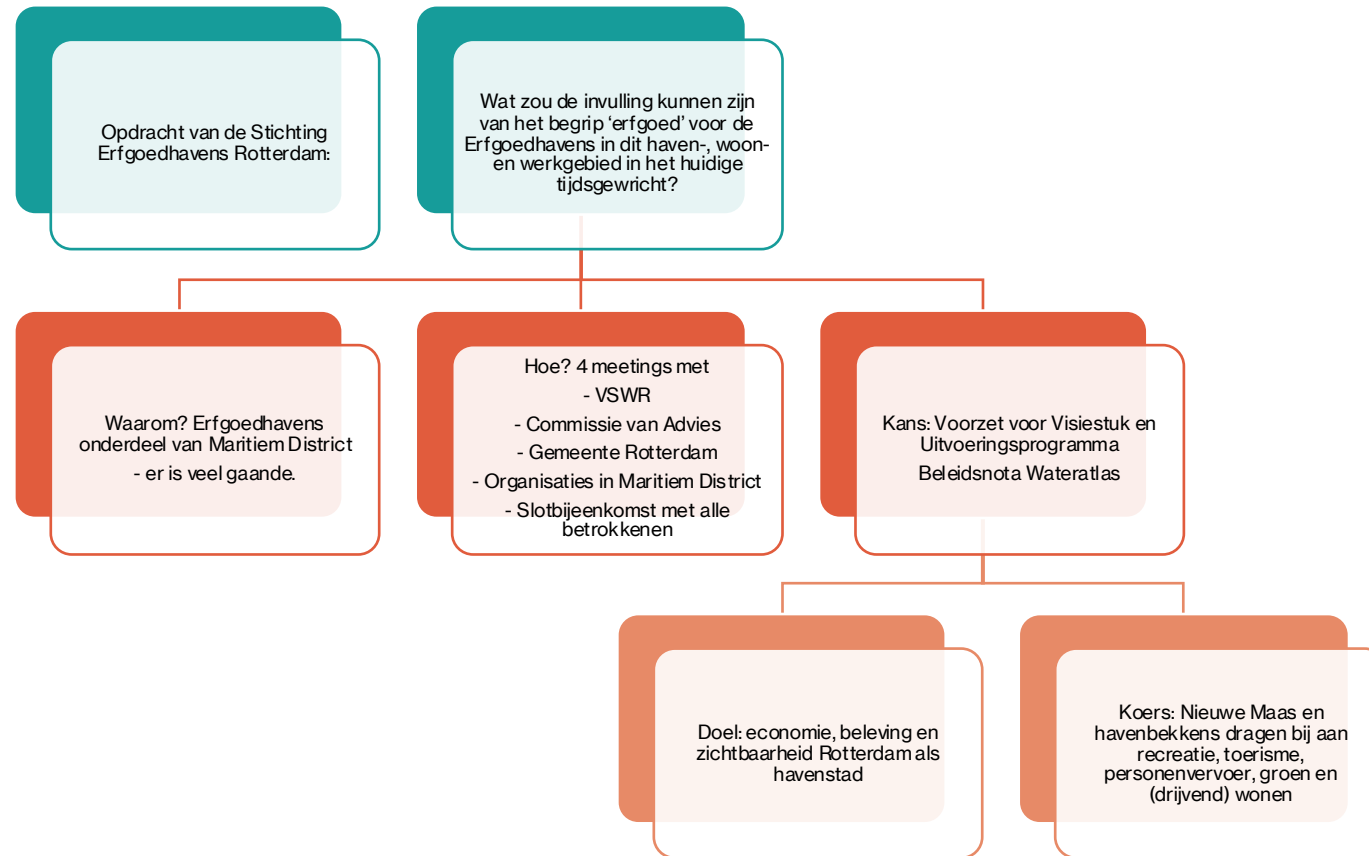
Erfgoedbeleid in Rotterdam

Sector-factor-vector benadering

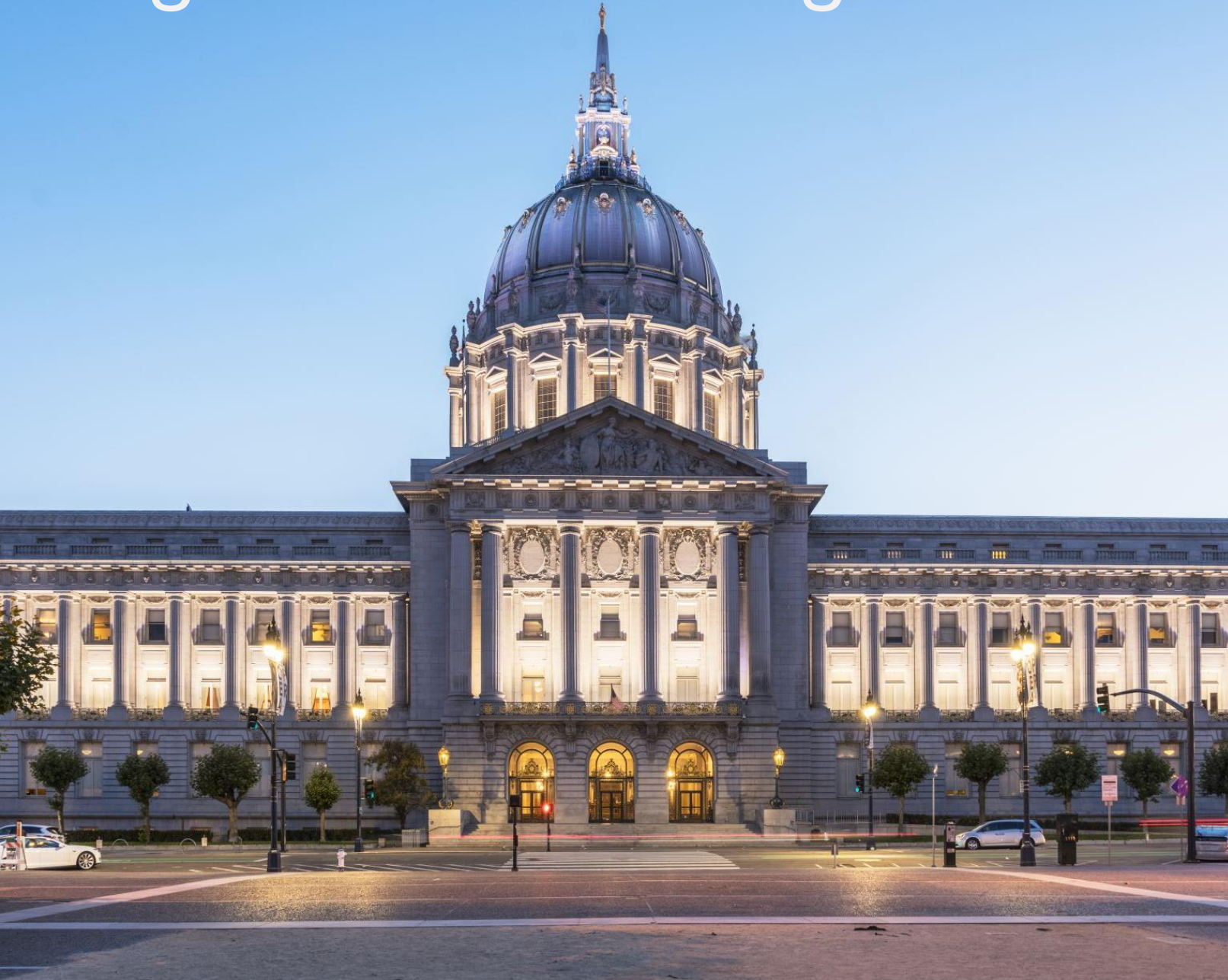
'Erfgoed' in Erfgoedhavens

Vragen aan jullie

Doel bijeenkomst en vervolg

Erfgoed ... wat IS erfgoed???

Wat is 'erfgoed' volgens de overheid?

Erfgoedwet: cultureel erfgoed: uit het verleden geërfde materiële en immateriële bronnen, in de loop van de tijd tot stand gebracht door de mens of ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en omgeving, die mensen, onafhankelijk van het bezit ervan, identificeren als een weerspiegeling en uitdrukking van zich voortdurend ontwikkelende waarden, overtuigingen, kennis en tradities, en die aan hen en toekomstige generaties een referentiekader bieden.

Voorbeelden van erfgoed ... of ... toch niet ... ?

SECTOR

Collection formation

- Monument based
- Heritage as object, limited
- Protection focused

FACTOR

Re-use

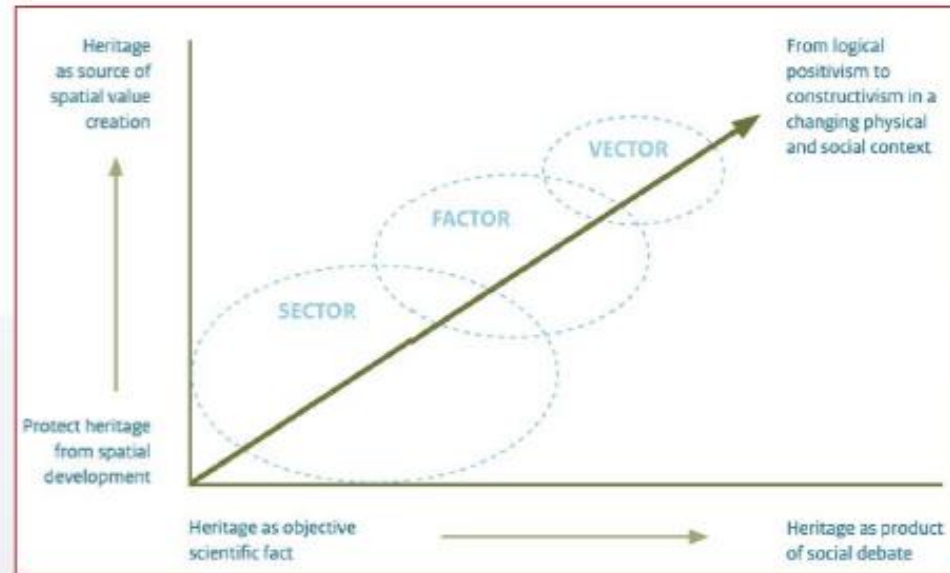
- Negotiation and revitalisation
- Aspect in planning
- Context of market driven spatial development
- Historical and economic values

VECTOR

Narrative, intangible

- Dynamic stocks
- Conservation by co-creation
- Provides planning with context and inspiration
- Socio-cultural meaning

Monument in verval → aanschrijving
Schip (cultuurgoesd) in verval → geen actie

Erfgoedwet beschermt monumenten en cultuurogoederen

Onroerende zaken - monumenten - van algemeen belang vanwege zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde

Bescherming tegen aantasting en sloop via vergunningplicht

Roerende zaken - cultuurogoederen - van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis of uitzonderlijke schoonheid en die als onvervangbaar en onmisbaar behoren te worden behouden voor het Nederlands cultuurbezit

Mits op Lijst beschermde cultuurogoederen: drempel tegen uitvoer uit NL

Adviezen uit de 4 meetings

Verbreiding erfgoedbegrip +
sector-factor-vector-actor
benadering

Juridische status voor
bescherming en borging in
gemeentelijk beleid

Instrumenten voor ontwikkeling
van objecten in context

**Maar... gemeenten
kunnen wél schepen
beschermen!**

**Waarom zou
Rotterdam koploper
moeten zijn?**

An aerial photograph of Rotterdam, Netherlands, showing the city's unique layout along the Scheldt river estuary. The image captures the dense urban development, industrial zones with numerous storage tanks, and the extensive harbor area. The surrounding landscape is a mix of green fields and urban sprawl. The text is overlaid on the right side of the image.

**Rotterdam is
met kop en
schouders de
grootste
havenstad van
Europa!**

**Rotterdam heeft de grootste museumhaven en
erfgoedhavens!**

1. Als onderdeel van beschermd gezicht, zoals Delfshaven

Gemeenten kunnen traditionele vaartuigen als onderdeel van een beschermd gezicht opnemen in de cultuurhistorische paragraaf van het omgevingsplan.

2. Aanwijzing als historisch maritiem ensemble

Gemeenten kunnen een samenstel van bv. kades, havens, werf en schepen, ook aanwijzen als historisch maritiem ensemble.

Voorwaarde: ensemble met 1 rijksmonument.

3. Aanwijzing als gemeentelijk varend monument

- Gemeenten kunnen traditionele vaartuigen aanwijzen als gemeentelijk varend monument.
- Voorwaarde: Gemeenten moeten hiervoor een autonome verordening opstellen, waarin zij aangeven voor welke vaartuigen de verordening geldt en welke maatregelen gelden.

binnenstedelijke Nieuwe Maas

Beleidsnota

Geme

Hoe nu verder: Agenda Wateratlas

	A. Uitvoeren	B. Voorbereiden	C. Verdiepen	D. Verkennen
	Priotair project 2024 - 2026	Priotair project 2024 - 2026	Priotair project 2024 - 2026	Priotair project 2024 - 2026
		Te agenderen project > 2026	Te agenderen project > 2026	Te agenderen project > 2026
	Gebiedsontwikkeling aan het water			
	A1. Rijnhaven dempen (fase 1) A2. Pols Katendrecht A3. Feyenoord City Waterkant (fase 1)	B1. Rijnhaven (fase 1) B2. Plekstraat-West B3. De Kaai B4. Schiehaven Noord	C1. Rijnhaven (fase 2 & 3) C2. Merwe Vierhavens C3. Feyenoord City (overige fases) C4. Stadsbrug C5. Stadslogistiek over water	D1. Hunter Douglas D2. Provimi D3. De Esch D4. Ontwikkelperspectief verstedelijking Maashaven D5. Drijvend bouwen Merwehavens
	Activeren van het water en de kades			
Projecten bij doel "voor iedereen"	A4. Nieuwe ligplaatsen voor te verplaatsen schepen als gevolg van (voorbereiding) aanleg getijdenpark Feyenoord A5. Faciliteren van ligplaatsen en voorzieningen van boten voor asielzoekers/statushouders en/of vluchtelingen A6. Waterkwaliteitsmetingen potentiële zwemwaterlocaties A7. Aanwijzen minimaal één nieuwe (tijdelijke) zwemwaterlocaties (bijv. steiger Rijnhaven, bouwdok Eiland van Brienenoord) en/of realiseren tijdelijke zwemvoorziening/ zwembadboot	B5. Tijdelijk gebruik op het water / placemaking; (bv. Persoonshaven, Rotterdamse Armada)	C6. Ontwikkel-strategie gebruik havens en kades, zoals Spoorweghaven, Binnenhaven en Maritiem District in overleg met betrokken partijen zoals Stichting Erfgoedhavens e.a. C7. Herbestemmen/-uitgifte ligplaatsen gebruik water en kades C8. Onderzoek naar haalbaarheid gastvrije steigers bij lopende projecten, zoals: - Rijnhaven Getijdenpark - Feyenoord - Parkhaven - Kop van Feijenoord - Cultuur & Campus - Oude Plantage/ Watertorenhaven	D6. Uitwerking randvoorwaarden 'tijdelijk gebruik' (ligplaatsen voor onverwachte ontwikkelingen/ tijdelijke initiatieven)

Terug naar de vraag:

Wat betekent 'erfgoed' in de Erfgoedhavens ...

*In dit haven-, woon- en werkgebied ...
In dit tijdsgewricht ...?*

**Erfgoed in de Erfgoedhavens
Is dat meer dan 180 aparte historische schepen?**

Welke suggesties hebben jullie om “erfgoed’ in de Erfgoedhavens’ meer betekenis te geven?

- Hoe kijken jullie aan tegen de rol van erfgoed in onze havens in het huidige tijdsgewricht?
- Hoe zie je de relatie met de omgeving en wat kunnen we doen om die te versterken?
- Wat zou je daar zelf aan willen bijdragen?

Dank jullie wel!